

Rapport 2010:23

Belysning av Ystads kloster, etapp 2

Arkeologisk förundersökning 2010

Jan Kockum

Rapport 2010:23

Belysning av Ystads kloster, etapp 2

Arkeologisk förundersökning, 2010

Jan Kockum

Fornlämningsnr: 35 & 50
Yngve Norra 6, Ystad
Ystads kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Box 406

20124 Malmö

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2010 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2010:23

Omslag: Ystad kloster, detalj. Foto: Jan Kockum

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Läge och topografi	6
Historik	6
Undersökningsresultat	6
Sammanfattning och antikvarisk syntes	7
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9
Bilagor	11
Situationsplan	11

Fig. 1. Ystad i Ystad kommun, Skåne.

Fig. 2. Ystad kloster med schakten rödmärkerade. Utdrag ur fastighetskartan, blad 1D 9e.

Sammanfattning

I samband med installation av fasadbelysning har schaktning för ledningar genomförts. Vid den schaktningsövervakning som företogs påträffades raseringslager samt redeponerat gravmaterial.

Inledning

I samband med installation av fasadbelysning för Gråbrödraklostret i Ystad har markingrepp gjorts. Då klosterområdet är upptaget som fornlämningsområde RAÄ 35:2 och därtill även sammanfaller med Ystad medeltida bebyggelseområde, registrerat som forn-lämning 50, beslutade länsstyrelsen i Skåne län att en arkeologisk förundersökning i form av schaktningsövervakning skulle genomföras. Aktuell installation utgjorde etapp 2. Tidigare har fasadbelysning installerats på klostrets norra och östra sidor. Undersökningen gjordes under perioden 100429–100511 av arkeolog Jan Kockum vid Sydsvensk Arkeologi AB.

Läge och topografi

Ystad ligger vid Skånes Sydkust mellan Abbekås och Kåseberga. Gråbrödraklostret, eller franciskankonventet, ligger i den norra delen av Ystads historiska stadsområde.

Historik

Klostret anlades på mark som vid den tiden sannolikt ännu var obebyggd, mellan stadens infartsväg från nordost och den nu kulverterade Vassaån. Marken skänktes troligen av en enskild storman med fru, riddare Holmger och hans hustru Katarina. Detta skulle enligt en senare tillkommen målning ha skett år 1267. Klosterbyggnationen har sedan skett etappvis genom århundradena under hela den period som gråbröderna fanns kvar. År 1532 fick bröderna lämna klostret och i byggnaderna inrättades ett hospital.

Undersökningsresultat

Vid undersökningen följdes ett lednings- och armaturschakt längst kyrkans sydmur, med fortsättning framför västgaveln (schakt A, se bilaga), samt ett schakt längs med östlängans västra mur med fortsättning längs med kyrkans norra mur (schakt B, se bilaga). Schakten var ca 0,5 m breda och djupen varierade mellan 0,5–1,5 m.

Schakt A var ca 52 m långt och grävdes till största delen ner till max 0,5 m djup. Den översta halvmetern bestod under stenläggning och sättsand av grå grov sand. På de ställen där schaktningen kom djupare syntes rivningsmassor med kalkbruk, tegelbrockor och enstaka hela storstenstegel. I änden av schaktet, mitt för kyrkans västgavel, grävdes till ett djup av 1,5 m. Vid 0,9 m djup påträffades människo- och djurben blandat samt ett starkt korroderat kistbeslag (ej tillvarataget).

Fig. 3. Schakt A längs med södra sidan av kyrkan.

Schakt B var ca 37 m långt och hade ett maxdjup om 0,5 m. De översta 0,25 m bestod av påförda massor. I den södra delen av schaktet framkom en del rasmassor snarlika de som återfanns söder om kyrkan. I materialet fanns även ett inslag av vingtegel. Längs med kyrkans nordmur påträffades även en del redeponerat gravmaterial.

Sammanfattning och antikvarisk syntes

Vid schaktningsarbetet framkom rivningsmassor både söder och norr om kyrka, samt sparsamt med redeponerat gravmaterial. Inga gravar eller muravsnitt in situ påträffades. Mestadels gick schakten i recenta påförda massor, samt rivningsmassor.

Referenser

Kockum, J. 2010. Belysning av Ystad kloster – Norra och östra sidan, FU, 2009. *Arkivrapport/Regionmuseet Kristianstad, Landsantikvarien i Skåne. 6/2010*

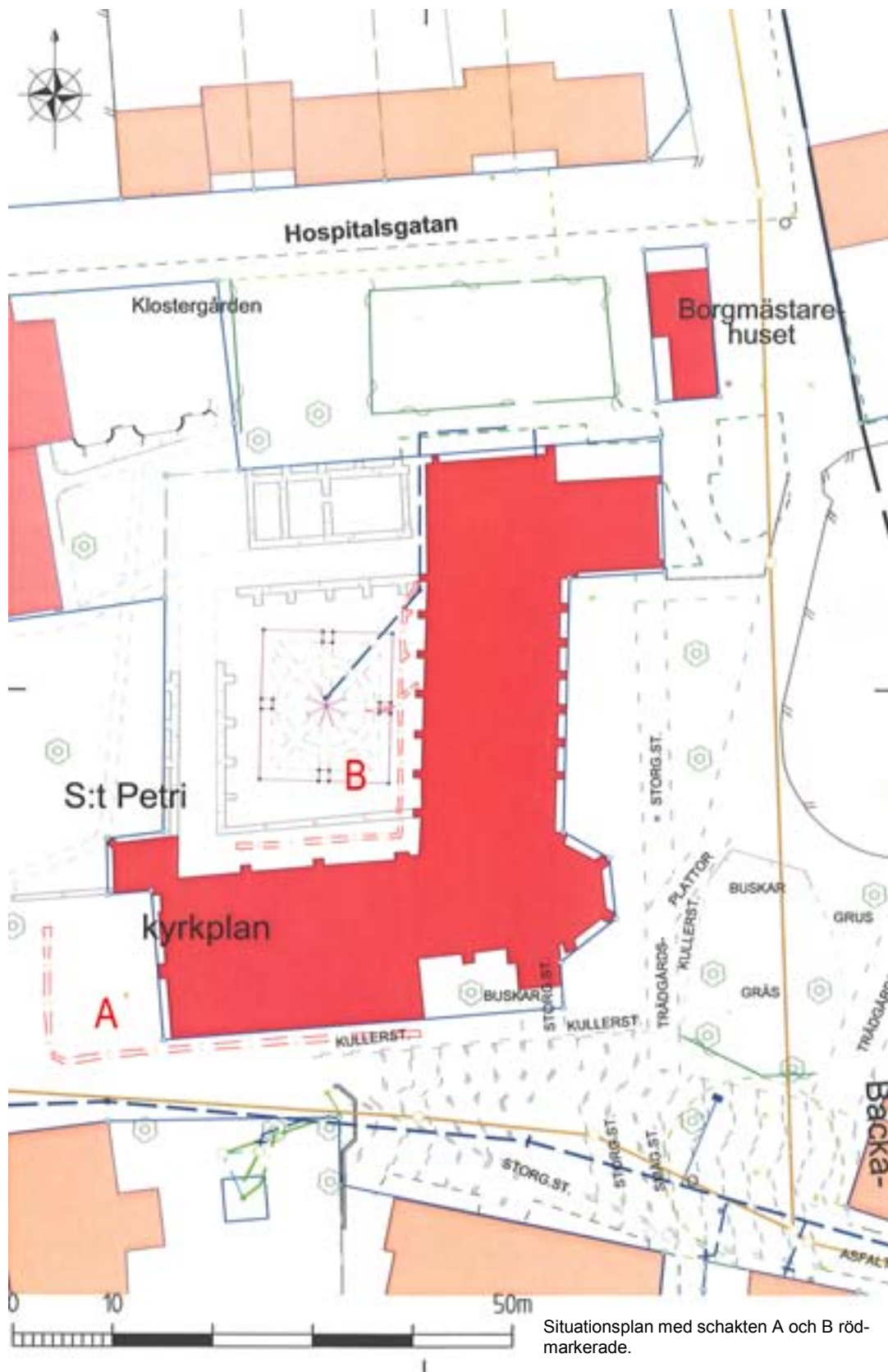
Administrativa uppgifter

Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	100032
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-2925-10
Datum för beslut:	2010-04-07
Projektnummer:	100032
Län:	Skåne
Kommun:	Ystad
Socken:	Ystad
Fastighet:	Yngve Norra 6
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 1D 9e
Koordinatsystem:	RT 90 2,5 gon väst
X koordinat:	6,146,398.37
Y koordinat:	1,374,309.29
Höjdsystem:	–
M ö.h.	Ca 5 m ö.h.
Fältarbetstid:	2010-04-29–2010-05-11
Antal arbetsdagar:	2
Antal arkeologtimmar:	15
Antal maskintimmar :	15
Exploateringsyta:	ca 100 lpm
Undersökt yta:	ca 85 lpm
Platschef:	Jan Kockum
Personal:	Jan Kockum
Projektgrupp:	–
Underkonsulter:	–
Uppdragsgivare:	Ystads Kommun, Samhällsbyggnad
Tidigare undersökningar:	Kockum, J. 2010. Belysning av Ystad kloster – Norra och östra sidan, FU, 2009. <i>Arkivrapport/Regionmuseet Kristianstad, Landsantikvarien i Skåne. 6/2010</i>
Fynd:	Inga fynd tillvaratogs
Dokumentationsmaterial:	1 st A3 situationsplan, 13 digitalfoton
Kostnader:	22 100

Bilagor

Situationsplan

Situationsplan med schakten A och B rödmarkerade.

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2010

1. Vintrie Park - område C3, Bunkeflo sn, UN 2009, Kristian Brink
2. Kv. Nereus 1, Malmö, FU 2009, Joakim Frejd
3. Hedmanska gården, hus E., Malmö, FU 2010, Joakim Frejd
4. Skanör 40:3 och 40:4, Skanörs sn, FU 2010, Joakim Frejd
5. Fosie kyrka, Fosie sn, FU 2009, Per Sarnäs
6. Helsingborg, Gamla Staden 8:1, Helsingborg, FU 2010, Jan Kockum
7. Litiska analyser, på uppdrag av Blekinge Länsmuseum, Anders Högberg
8. Bagars plats, Malmö, FU 2009, Joakim Frejd
9. Stora Hammar 16:136 – ledningsarbeten, Stora Hammar sn, FU 2010, Per Sarnäs
10. Järnålder i Kulladal, Fjälkinge sn, FU 2009-2010, Tony Björk
11. Kv. Kaninen, Malmö, SU 2010, Per Sarnäs
12. Kv. Frans Suell 14 i Malmö, Malmö, FU 2010, Jan Kockum & Lars Jönsson
13. Stadslämningar på Vä 66:2, Vä sn, FU 2010, Tony Björk
14. Härlöv 50:53, Kristianstad, FU 2010, Tony Björk
15. Renovering och dränering av Uppåkra kyrka 2009–2010, Uppåkra sn, FU 2009–2010, Jan Kockum
16. Yngsjö S:25, Åhus sn, FU 2010, Jan Kockum
17. Tosteberga 2:49, Trolle-Ljungby sn, SU 2010, Tony Björk
18. Kv. Månen 4, Åhus, FU 2010, Tony Björk
19. Nedra Glumslöv, Glumslövs sn, FU 2010, Jan Kockum
20. Fjärrvärme i Åhus medeltida gator, Åhus, FU 2010, Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Värmekulvert och dränering inom Bollerups säteri, Bollerup sn, FU 2009–2010, Jan Kockum
22. Kv Lyckan 36 i Åhus, Åhus, FU 2010, Jan Kockum
23. Belysning av Ystads kloster, etapp 2, Ystad, FU 2010, Jan Kockum

